

1. לצורך העבודה נבחרו שלושה סיפורים על סרטן השד, תוך התמקדות בסיפורה של שלי (אין מידע על שם משפחתה), אישה אשר התגלה אצלה סרטן השד בסוף שנות הארבעים לחייה, ואשר תיעדה לפרקים את חוויותיה בבילוג שמפורסם על-ידי האגודה למלחמה בסרטן. בין השורות של החוויות שבהן היא משתפת עולה תמונה של אישה חזקה ועצמאית, מחוברת מאוד למשפחתה ולמסורת, אשר חיה חיי שגרה שהיא מביטה בהם בנוסטלגיה מנקודת הזמן שבה היא כותבת, של שגרה של חולשה גופנית הדרגתית ושל בדיקות תכופות ומורטות עצבים. היא נשואה, אם לשני בנים, ועובדת בעבודה משרדית בלתי מוגדרת (היא מזכירה צוות שהייתה חלק ממנו ושלאוד אהבה את חבריו).

שני הסיפורים האחרים הם סיפוריהם של סינטיה קנטורוביץ, אם חד הורית מצפון הארץ אשר בנה היחיד היה בן 3.5 כשהתגלה אצלה הגידול, והיא השתמשה בכישוריה כדרמה-תרפיסטית כדי לתווך לו את המצב, וכן סיפורה של ענת מלמד, אשר מספרת על השינויים שאימצה בחייה בעקבות הסרטן שהתגלה אצלה, ובעיקר על גילוי אהבתה לספורט.

השד הוא אתר הסרטן הנפוץ ביותר מכל סוגי הסרטן, כשמיד אחריו סרטן הערמונית (Siegel et al. 2022). על-פי נתוני הרישום הלאומי לסרטן לשנת 2021, בשנת 2018, כ-33% מהגידולים החודרניים בקרב נשים היו בשד. הגיל החציוני של הלוקות בו הוא 63.2, והממוצע – 62.2, ואחוזי ההחלמה בארץ עומדים על כ-85% (בשקלול הנתונים עבור נשים ערביות, יהודיות ואחרות). ההחלמה מוגדרת כהישרדות לאורך תקופה של 5 שנים של מאבק במחלה.

אף-על-פי שהגורמים לסרטן מסוג זה אינם ידועים, ידוע על קשר שלו עם מספר אינדיקטורים כגון מקרים של סרטן במשפחה, השמנת יתר, עישון, הימנעות מלידה, ועוד (ibid.). במקרה של שלי, היא מספרת כי בקרב משפחתה היו מקרים של סרטן השד, מה שמגדיל את הסיכונים עבורה.

המאבק במחלה תועד על-ידי חולות רבות אשר העלו את יומניהם לרשת, ככלי תרפויטי עבור עצמן וכן על-מנת לתמוך בחולות אחרות, אשר יכולות לקבל את התחושה שהן אינן היחידות שסובלות מהקשיים הנפשיים, הפיזיים והחברתיים שבהם כרוכה המחלה. כמו כן, הסיפורים מהווים חומר גלם עבור חוקרים בתחומים הטיפוליים לצורכי מעקב ומיפוי של שלבי המחלה, צרכי החולות וסביבתן המשפחתית וכיו"ב.

2.

א. שלי מרבה לתאר בבילוג שלה בעיקר את הקשיים שכרוכים בפרידה מהחיים שלפני המחלה ואת ההסתגלות למציאות החדשה. בתוך כך, נראה כי היא עוברת דרך כל אחד מחמשת השלבים הראשונים מתוך השמונה המתוארים אצל McCorkle & Pasacreta (2001).

1. טרום גילוי המחלה – שלב זה זוכה אצלה להתייחסות נוסטלגית ונגועה באל. היא מרבה לספר כמה שאהבה את עמיתיה לעבודה ("אני מאושרת לחזור לעבודה גם כי אני אוהבת את מה שאני עושה, גם בזכות המחלקה, המנהלת האהובה ושאר החברים לצוות, וגם בזכות החברים הרבים שיש לי במקום העבודה. כאן זה הבית השני שלי"), היא מתייחסת בגעגוע ל"שגרה הברוכה" ("אני רוצה את השגרה הזו לא קרה לי!"). שלב זה הוא למעשה תמונת מראה לקשיים שמגיעים ומסלימים מרגע גילוי המחלה ועד פטירה או ריפוי מלא.

2. תחילתו של המסלול – את השלב הזה מתארת שלי מתוך מקום של תקווה נואשת ואף הכחשה, ולמעשה היא חוזרת אל רגע הגילוי רק בפוסטים מאוחרים יותר בתהליך הכתיבה שלה, בפוסט שכותרתו "הרגע הקטן שמרגישים לא בסדר". בפוסט זה היא מחלקת את השלב הזה לשלושה אירועים שבהם חשה ברע ונאלצה לבלות זמן מה באשפוז, כאשר רק באירוע השלישי התגלה הסרטן. ניכרת מפוסט זה אף תחושה של הלקאה עצמית, כאילו שהמחלה התפתחה בגלל שהיא לא התמודדה כראוי בתסמינים הראשונים ("כשנכנסים לפינה של הרוגז והכעס זה מעניק כח למשהו פעוט להתעצם עד לכדי מחלה. לא לעבוד על אוטומט ולדחוק הצידה את המקום של הרגשות"). את אבחון המחלה שמרו שלי ובן זוגה בסוד משאר בני המשפחה, כי ביום שבו נודע הדבר הם אירחו את בני המשפחה לסעודת חג. גם בתיאוריה מהימים שאחרי ניתוח הוצאת הגידול הממאיר והתקווה לחזור לשגרה של עבודה ופעילות משקפים הכחשה וחוסר נכונות לאמץ זהות חדשה של חולה כרונית נתמכת.

3. משבר – השלב שבו כבר ברור שמה שהיה הוא לא מה שיהיה החל אצל שלי ביום שבו ביקרה שלי אצל האונקולוג השני, אשר המליץ לה על טיפול שכולל 33 הקרנות ולאחריהן כדור טמוקסי. ההבנה שלה שהיא כרגע נמצאת בסכנת חיים, ושחיייה כרגע משועבדים כמעט לחלוטין לטיפולים גרמו לה לפרוץ בבכי בזמן שהצוות הרפואי הכין אותה בסימולציה של ההקרנות ("בעודי שוכבת על המיטה חשופה בחלק העליון ולפני שנוגעים בי אני פורצת בבכי ורועדת בכל הגוף, אני לא רוצה להיות שם זה לא בשבילי!"). תקופת המשבר התמשכה לאורך ההידרדרות ההדרגתית שכרוכה בהקרנות, וכן בתחילתו של טיפול באמצעות זריקת קלקסן, אשר במהלכו חוותה שלי היחלשות נוספת, ונעשה ברור כי נדרש ניתוח נוסף.

4-5. השלב האקוטי - היציב – לאחר שהטיפול באמצעות זריקות וכדור טמוקסי לא עזרו נדרשה שלי לעבור ניתוח להסרת השחלות. הניתוח כרוך בהתאוששות ארוכה, שלאחריה נטילת כדורים עם תופעות לוואי קשות ובלתי צפויות אשר למעשה אינן מאפשרות לה עוד לשוב לשגרה פעילה.